

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32—, polletno
din 16—, četrtletno din 9—, ino-
zemstvo din 64—
Poštno-čkovni račun številka 10.603

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratov: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

V Rim!

**Slovenci ponesejo letos v Rim prošnjo za beatifikacijo
služabnika božjega Antona Martina Slomškega.**

Letos, in sicer o priliki binkoštnih praznikov v času
od 22. do 29. maja gremo prosit sv. očeta, da prišteje
našega Slomškega med blažene.

Vsi Slovenci, posebno pa še mi iz Slomšekove škofije,
odzovimo se v velikem številu!

O načrtu potovanja na drugi strani

Slomškova družina

Ena največjih potresnih nesreč

Ena največjih potresnih nesreč je dole-
tela 25. januarja južnoameriško republiko
Čile. V trikotniku med mesti Concepcion,
Talke in Los Angeles, namreč severoza-
padno od Concepciona in zahodno od tega
mesta proti mestu Chilanu ter v južni
smeri proti Los Angeles je razsajal stra-
hovit potres, ki je zahteval nad 50.000 člo-
veških žrtev. Števila mrtvih ne bo mogoče
kmalu ugotoviti, ker so pokopani pod raz-
valinami porušeni stavb in so nekatere
najbolj prizadete kraje preleteli le letalci,
kateri so videli same ruševine. Najhuje so
trpeli kraji jugozahodno od Valparaísa in
okrog velikega pomorskega mesta Concep-
cion (100.000 prebivalcev). Na tem pod-
ročju ni videti ne mest in ne vasi, ampak
same razvaline. Radi strahovitih potres-
nih sunkov sta iztirila dva vlaka. Potniki,
ki so se vozili v vlakih, so umirali grozne
smrti med popolnoma razbitimi preostan-
ki vagonov. Grozno valovanje tal po me-
stih in naseljih je ljudi tako preplašilo, da
so zbežali na njive, polja in v gozdove, a
tudi tam niso bili varni. Ponekod se je
zemlja naravnost odpirala in požirala vse,

kar je bilo na njej. Mesto Concepcion je
ena sama razvalina. V tem mestu so bili
ob življenje vsi obiskovalci dveh kino-
dvoran. Podrla se je škofijska cerkev in
vojašnica, koje razvaline so pokopale več
sto vojakov. Mesto Chilan je čisto poruše-
no in je pod razvalinami pokopanih na ti-
soče človeških trupel. Strašno sliko nudi-
ta dve gledališči, ki sta bili v trenutkih
potresa nabito polni. Istočasno s potresom
so izbruhnili po prizadetih krajih še po-
žari, ki so vpepeljevali in uničevali, kar je
preostalo po potresnih sunkih. Ne smemo
se čuditi, ako je radi tako strašnih udar-
cev potresa in ognja zblaznelo na stotine
ljudi. Vlada je proglasila nad prizadetim
ozemljem obsedno stanje, ker sicer bi se
preveč razpasla tolovajstva. Reševalna de-
la je osebno nadziral predsednik republike
s člani vlade, ki so storili vse, da bi kolik-
or mogoče hitro pomagali pod ruševinami
ječečim ranjencem, brezdomcem in po-
manjkanje trpečim. Papež Pij XI. in ame-
riški predsednik Roosevelt sta koj naka-
zala večje denarne vsote najhuje priza-
detim.

Beg voditeljev rdeče Španije

Kakor hitro je bilo očitno, da bo ge-
neral Franco z zavzetjem Barcelone za-
gospodaril nad Katalonijo, so se potrudili
voditelji rdečih, da spravijo sebe in znatno
imetje na varno. Predsednik rdeče Španije
Azana je zbežal v letalu v Francijo in vzel
s seboj 75 kg prtljage, večina zlato in dra-
gulji. Dne 27. januarja je po padcu Bar-
celone prestopil špansko mejo in odpoto-
val a Francosko bivši predsednik špan-
ske vlade Largo Caballero, ki se je po-
našal z imenom »španski Lenin«. V sta-
novanju predsednika rdeče vlade Negrina
so našli po zavzetju Barcelone blagajno z

raznim nakitom v skupni vrednosti 50 mi-
lijonov pezet. Bivši rdeči vojni minister
Prieto je bil organizator za pobijanje ko-
munističnemu režimu neljubih oseb in ga
dolžijo, da je dalo na njegove odredbe živ-
ljenje 60.000 nedolžnih. Samo v okolici
Barcelone so organizirali rdeči osem kon-
centracijskih taborišč, v katerih so čakali
tisoči in tisoči na obsodbo. Predsednik
katalonske republike Companys in več
članov španske rdeče vlade se nahaja v
bližini Figueresa, da lahko vsak čas na-
begnejo s premoženjem vred na francosko
ozemlje in s tem na varno — raja pa naj
ostane prepuščena svoji usodi.

Španija

S padcem Barcelone, glavnega mesta
Katalonije in poglavitnega gnezdišča ko-
munistov in anarhistov, je državljanska
vojna v Španiji bistveno končana. Vznikla
je kot odpor proti nasilju komunizma, ki
je hotel vsej Španiji vsiliti tako zvano
diktaturo proletariata po vzorcu boljševi-
ške Rusije. Zgodovinska laž je, ki so jo
po svetu raztrosili ter jo še vedno trosijo
framasonski liberalci in marksisti sociali-
stične in komunistične struje, da bi bil
špansko državljansko vojno zanetil odpor
desničarskih, osobito katoliških krogov
zoper demokracijo in republikansko vla-
davino. Ko je bila v Španiji proglašena
14. aprila 1931 republika, so jo pozdravili
ne samo katoliški krogi, marveč tudi ofi-
cielni zastopniki katoliške cerkve. Od ka-
toliške cerkve se torej ni bilo republiki nič
bati. Nasprotno pa je republika takoj za-
vzela cerkvi sovražno stališče, ker so za-
čeli framasoni in marksisti že izpočetka iz-
rabljati novo vladavino za boj proti veri in
cerkvi. Nova republikanska ustava je ta-
koj uzakonila ločitev cerkve od države in
prepoved katoliških šol.

V tem duhu se je v republikanski Špa-
niji vladalo, čeprav je pri parlamentarnih
volitvah leta 1933 zmagala desnica. Čez
tri leta (16. februarja 1936) so bile nove
volitve, ki so po milosti kmetom sovraž-
nega volilnega zakona prinesle zmago
ljudski fronti (liberalnim framasonom in
marksistom), ki je dobila 58 poslancev
več kot desnica, četudi je imela 450.000
glasov manj. Ta volilni »uspeh« je opijani
komunistično-anarhistične elemente, ki so
dobili prevlast v ljudski fronti. Mesto da
bi kaj storili za izboljšanje socialnega in
gospodarskega stanja delavstva in kmet-
stva, so strupeno hujskali ljudske množice
zoper cerkev, duhovništvo in redovni-
štvo. Od 15. februarja do 2. marca 1936 je
bilo, kakor je v parlamentu stvarno do-
kazal desničarski voditelj Calvo Sotelo, iz-
ropanih in uničenih 58 verskih stavb, 72
zavodov, 33 zasebnih hiš in 36 cerkva;
atentatov je bilo izvršenih v tej kratki dobi
712, ranjenih 354 ljudi, ubitih pa 74. Le-
vičarski kolovodje niso mogli pobiti stvar-
nih dokazov Sotelovih, zato so ga pa dali
13. julija po policiji ubiti. To so bile samo
»predigre«, ki so jih boljševiki uprizorili,
glavna igra bi se naj izvršila 18. julija,
ko bi naj buknila v Španiji od komunistov
in anarhistov skrbno pripravljena rdeča
revolucija. Nakrat pa so nacionalni gene-
rali, hoteč rešiti Španijo iz rok zločinskih
komunistov, poklicali na obrambo domo-
vini in veri zveste kroge ter prehiteli ko-
muniste.

Dne 18. julija 1936 začeta državljanska
vojna, ki je prinesla nacionalistom pod

vodstvom generala Franca zmago, se nagiba h koncu. Prizadela je ljudstvu ogromno zla. Ogrožala je tudi in deloma še zdaj ogroža mir Evrope. Upati pa je, da ne bodo topovi, ko bodo prenehali grmeti v Španiji, začeli kje drugod grmeti radi Španije. Naj bi iz strahotnih razvalin državljanske vojne vznikla nova Španija, ki bo urejena na novih, s krščanskimi načeli skladnih socialnih in političnih osnovah, Španija, ki bo samostojna, neodvisna in nepristranska, ne pa privesek kake druge države ali državnega bloka!

*

V Rim!

Slomšekova družina in Prosvetna zveza priredita romanje v Rim, in sicer od 22. do 29. maja. Namen tega velikega romanja je, prositi sv. očeta, da prišteje našega škofa Slomškega med blažene. Romarji bodo ponesli s seboj vse podpise in spise, ki se tičejo Slomškovih beatifikacij. Drugi naš namen je, zahvaliti se sv. očetu, da je prišel blaženo Emo, eno največjih dobrotnic Slovencev, med svetnice. Tretji namen pa je, da se pokloni slovenska mladina, združena v naših organizacijah, v svojih krogih in z zastavami poglavarju katoliškega sveta, ki letos obhaja svoj bisermiški jubilej.

To so nagibi in cilji našega romanja. Potovali bomo s posebnim vlakom. Ustavili se bomo v Florenci in si ogledali njene znamenitosti. V Rim pridemo 23. maja proti večeru. Naslednji dan je na sporedu dopoldne poleg sv. maše v cerkvi sv. Petra ogled te cerkve, popoldne pa obisk vatikanskih muzejev. Dne 25. maja bi bil dan avdiience pri sv. očetu. Če bo stoloval v Rimu, bo obisk v Vatikanu, ako bo pa že na počitnicah, ga obiščemo v Castel Gandolfo zunaj Rima. Naslednji dan si ogledamo cerkev Marije Snežne in Cerkev sv. Janeza v Lateranu. Popoldne pa moderni Rim, zlasti velike športne naprave na Forumu Mussolini. Dne 27. maja je na sporedu obisk cerkve sv. Pavla in katakomb ter groba sv. Cirila. Popoldne prosto. Na binkoštno nedeljo dopoldne prisostvujejo romarji Lovesni sv. maši v cerkvi sv. Petra. Popoldne krožna vožnja po Rimu. Zvečer bo odhod proti Benetkam, kamor pridejo romarji okrog sedme ure naslednjega dne. Po sv. maši je na sporedu ogled cerkve sv. Marka, doževske palače in pomladne razstave. Po kosilu okrog treh popoldne bo odhod proti domu. V Ljubljano pride poseben vlak na binkoštni ponedeljek zvečer in takoj nadaljuje pot proti Mariboru.

Predvideni stroški za to romanje, to je vožnja za III. razred, hrana in stanovanje za vse dneve ter kolektivni potni list znašajo za osebo okrog 850 din, za II. razred okrog 1000 din.

Priglasiti se je treba do 1. aprila romarji iz latantinske škofije pri »Slomškovih družini« v Mariboru, Koroška cesta 5, ostali pa pri Prosvetni zvezi v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7. Pri vpisu je treba plačati na račun potovanja 250 din in priložiti dve sliki za skupni potni list v velikosti 5x5 cm. — Člani in članice mladinskih odsekov in krožkov kakor tudi včlanjena društva dobijo podrobna navodila v posebni okrožnici. Pripomnimo, da je hrana in stanovanje v dobrih hotelih.

Katoliški Slovenci, udeležimo se tega potovanja v velikem številu, da pomagamo našemu prvemu prosvetnemu delavcu

Slomšku, ki je naučil slovenski narod brati, na svetniški oltar!

*

Iz raznih držav

V NAŠI DRŽAVI

Sestanek narodne skupščine. Verifikacijski odbor je zaključil 25. januarja podrobno razpravo o pritožbah radi zadnjih skupščinskih volitev. Vse pritožbe kandidatov na državni listi dr. Milana Stojadinoviča in na listi dr. Mačka so bile zavrnjene in je odbor potrdil vse prijavljene poslanske mandate. Pritožbe, ki so prišle od strani kandidatov za Mačkovo listo, kateri niso predložili svojih polномоčij, se zaenkrat niso vzele v pretres. Narodna skupščina se bo sestala dne 3. februarja. Na dnevnem redu bo poročilo verifikacijskega odbora, o katerem se bo kaj začela razprava, ki bo trajala do 6. februarja, ko bodo volili novo predsedništvo skupščine.

Druga obletnica pogodbe večnega miru med Jugoslavijo in Bolgarijo. Sredi minulega tedna je bila druga obletnica, odkar je bila sklenjena pogodba večnega miru med Jugoslavijo in Bolgarijo. Ob priliki druge obletnice omenjene pogodbe je priredil bolgarski poslanik v Beogradu slovesno večerjo na čast ministrskemu predsedniku dr. Stojadinoviču. Večerje sta se udeležila med drugimi odličniki predsednik

senata dr. Anton Korošec in prometni minister dr. Mešed Spaho.

V DRUGIH DRŽAVAH

Pred važnima govoroma Hitlerja in Mussolinija. Oči vsega sveta so uprte ta teden v Berlin in Rim. V ponedeljek, 30. januarja, je bila otvoritev nemškega državnega zbora ob šesti obletnici prevzema oblasti po narodnih socialistih. Hitler je za 6. obletnico narodnega socializma poudaril tudi nemške kolonialne zahteve in jih jasno označil. — Drugi važni dogodek bo 1. februarja v Rimu, ko bo proslavljal Mussolini obletnico fašistične milice in bo prišel svojimi že znanimi zahtevami nasproti Franciji, opirajoč se pri tem na dva močna zaveznika v francoski soseščini, na Nemčijo in Španijo. Radi nastopa Hitlerja in Mussolinija bo prestala Francija ta teden težko preizkušnjo.

Porast nemške vojske. Hitler je imenoval 41 novih nemških generalov, ker se je pomnožila nemška vojska zadnje mesece zopet za štiri divizije. 30 novih generalov odpade na letalstvo. Nemška zračna sila ima 103 generale. 21 od teh jih pripada pomorskemu letalstvu.

Novice iz španske državljanske vojne

Zadnjič smo poročali, da je glavno mesto preostanka rdeče Katalonije, Barcelona, pred padcem. Ko so uvideli rdeči voditelji, da mesta ne bodo mogli obdržati, so pobegnili po večini in se obrnili na Francijo, naj jih podpre v zadnjem trenutku s četami in vojnimi potrebščinami. Francoski levičarji so napeli vse sile, da bi bili izsilili od francoske vlade Kataloncem pomoč. Predsednik francoske vlade Daladier in zunanji minister Bonnet sta odločno odklonila pomoč v zavesti, da bi si nakopala Francija v tem primeru upravičeno nasprotstvo Italije ter Nemčije in bi zašla še sama v vojno nevarnost.

Položaj v Barceloni tik pred predajo

Kakor znano, so skušali rdeči v Kataloniji po proboju dveh obrambnih črt obraniti in obdržati Barcelono s tretjim trdnjaskim pasom, katerega so zgradili z mrzlično naglico okrog mesta. Proti obmorskemu in najvažnejšemu pristaniškemu mestu Barcelona so prodirale Francove čete s treh strani.

Že 24. januarja so ogrožali dnevno znatno prodirajoči nacionalisti toliko katalonsko prestolico, da so jo zapustila vsa zastopstva tujih držav in so se ukrcala z inozemskimi časniki vred na pripravljene ladje.

Omenjeni dan so slišali Barcelonci iz bližine grmenje Francovih topov in so začele popoldne padati prve granate v predmestja. Bobneči topniški ogenj so spremljali neprestani napadi Francovih težkih bombnih letal, katera so popolnoma opustošila in porušila barcelonsko luko in letališče.

Dne 25. januarja je bilo katalonsko glavno mesto obkoljeno od petih Francovih armad od vseh strani na suhem tako, da

je bil mogoč le ozek izhod samo še ob morški obali. Francove čete so opazovale dne 25. januarja, kako je razobešalo prebivalstvo barcelonskih predmestij bele zastave v znak predaje.

Barcelona je bila tik pred padcem brez elektrike, brez luči, brez premoga, brez zdravil, brez vode in tako izstradana, da so si mogli le najpremožnejši kupiti kak grizljaj za najdražje vsote.

Po nevzdržni bedi in po odločilnem pritiskanju nacionalnih čet se je uprlo rdečim strahovalcem civilno prebivalstvo. V mestu je prišlo 26. januarja do krvavih pouličnih bojov med rdečo milično sodrgo in civilisti. Rdečim naklonjeni prebivalci so vrela ta dan v celih procesijah proti še odprti francoski meji.

Barcelona se predala

Največje mesto Španije Barcelona z 1.200.000 prebivalci, ki je najvažnejša pristaniška postojanka ob Sredozemskem morju in prvo industrijsko ter trgovsko mesto španske države, je bilo 26. januarja tako obkoljeno od Francovih armad, da se je moralo predati brez boja. Omenjenega dne opoldne so začeli zmagovalci z juga, s severozapada in zapada korakati v Barcelono. Na čelu je jezdil sam vrhovni poveljnik general Franco s svojimi generali. Barcelonci so sprejeli osvoboditelje z zastavami in z velikim navdušenjem, da so jih rešili nepopisnega rdečega nasilja in pripeljali s seboj velike količine živeža. Strašne smrti od lakote oteto mestno pre-

„Slov. Gospodar“ stane:

za vse leto 32 din, za pol leta 16 din, za četrt leta 9 din.